

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTA' DI CAPODISTRIA

KOPER ZDRAVO MESTO
CAPODISTRIA CITTÀ SANA

Posvetovalna skupina Svet za invalide Mestne občine Koper

Številka: 141-1/2023

Datum: 15. 2. 2025

ČLANOM OBČINSKEGA SVETA

INFORMACIJA

Posvetovalne skupine Svet za invalide Mestne občine Koper o izvajanju akcijskega načrta za izboljševanje in uresničevanje enakih možnosti invalidov v Mestni občini Koper za leto 2024

Župan Aleš Bržan je s sklepom številka 181 – 14/2022 z dne 31. 5. 2022 imenoval posvetovalno telo – Svet za invalide MOK. S sklepom št. 181 -14/2022 z dne 8. 5. 2023 je imenoval tudi nadomestne člane Svet za invalide. Župan je tudi soglašal k vključitvi v projekt za pridobitev listine «Občina po meri invalidov».

Občinski svet Mestne občine Koper je na redni seji 28. 9. 2023 sprejel **Analizo položaja invalidov z akcijskim načrtom za izboljševanje in uresničevanje enakih možnosti invalidov v Mestni občini Koper za obdobje 2023 – 2027.**

Januarja 2024 je Društvo delovnih invalidov Koper podalo utemeljen predlog Zvezi delovnih invalidov Slovenije (ZDIS) za vključitev Mestne občine Koper v projekt za pridobitev listine »OBČINA PO MERI INVALIDOV« za leto 2024. Celotno dokumentacijo po razpisu je pripravil Svet za invalide. Pravna podlaga za pridobitev listine "Občina po meri invalidov" je Pravilnik o pridobitvi listine "Občina po meri invalidov" Upravnega odbora Zveze delovnih invalidov Slovenije (ZDIS), ki temelji na Standardnih pravilih OZN za izenačevanje možnosti invalidov in Madridski deklaraciji. Pravilnik med drugim določa (2. člen): Listina "OBČINA PO MERI INVALIDOV" je priznanje občini, ki v svojem delovanju upošteva različnost potreb vseh svojih občanov; načrtno razvija, spodbuja povezano delovanje različnih družbenih dejavnikov in uresničuje dejavnosti in ukrepe, ki bistveno prispevajo tudi k večji kakovosti osebnega življenja vseh invalidov in njihovih družin, ustvarja možnosti za njihovo socialno vključenost in aktivno udeležbo v družbenem življenju občine z namenom udejanjanja pravic človeka in državljana».

Marca 2024 je bila Mestna občina Koper obveščena s strani ZDIS, da občina izpolnjuje formalne pogoje in se uvrsti med kandidatke za pridobitev listine »Občina po meri invalidov« za leto 2024.

Po obsežni razpravi o uresničevanju Akcijskega načrta v letu 2024 je župan Aleš Bržan 25. 4. 2024 podpisal Dogovor o vključitvi Mestne občine Koper v izvajanje projekta za pridobitev listine Zveze delovnih invalidov Slovenije z nazivom »Občina po meri invalidov« za leto 2024 z Društvom invalidov Koper in Zvezo delovnih invalidov Slovenije.

Septembra 2024 je potekalo ponovno preverjanje izvajanja akcijskega načrta z ZDIS-om na osnovi osnutka poročila Sveta za invalide MOK. Konec septembra je Svet za invalide ZDIS-u poslal končno poročilo o izvajanju akcijskega načrta.

Verdijeva ulica 10 – Via Giuseppe Verdi 10, 6000 Koper – Capodistria, Slovenija Tel. +386 05 6646 330
www.zdravomesto.org

Projektne svet ZDIS Slovenije je 3. 10. 2024, skladno s Pravilnikom ZDIS o pridobitvi listine »Občina po meri invalidov« obravnaval poročilo MOK o izvajanju akcijskega načrta za leto 2024 in sprejel naslednje ugotovitve:

V občini:

1. je projekt spodbudil odgovornost in povezanost aktivnosti vseh odgovornih nosilcev v lokalni skupnosti;
2. se je okrepila vloga in odgovornost župana, občinskega sveta in občinske uprave tako, da so uspeli akcijsko učinkovito povezati vse dejavnike na lokalnem nivoju;
3. so uspeli ustvariti sodelujoče delovanje celotne lokalne skupnosti, ki podpira aktivnosti za uresničevanje izenačenih možnosti invalidov kot enakopravnih občanov;
4. je projekt sprejet kot priložnost in možnost za novo kakovost življenja vseh občanov in ne le invalidov;
5. se odgovorno odziva in uresničuje interese in potrebe vseh invalidov, ob upoštevanju njihovih specifičnosti in značilnosti lokalne skupnosti.

Upravni odbor ZDIS je 17. 10. 2024 na svoji seji, na predlog projektne sveta ZDIS za projekt »Občina po meri invalidov«, sprejel sklep, da se Mestni občini Koper podeli listina »Občina po meri invalidov« za leto 2024.

Priznanje je MO Koper prejela ob obeležitvi svetovnega dneva invalidov 3. decembra 2024. Priznanje zavezuje MO Koper k izvrševanju akcijskega načrta in k letnemu poročanju Zvezi delovnih invalidov Slovenije.

V nadaljevanju podajamo poročilo o izvedenih aktivnostih po vsebinah sprejetega akcijskega načrta.

ZAPOSLOVANJE INVALIDOV

Svet za invalide je v letu 2023 obravnaval problematiko izvajanja programov javnih del s strokovno sodelavko Zavoda za zaposlovanje Koper. Izpostavljen je bil problem društev, ki ne morejo kandidirati na razpis, ker nimajo redno zaposlenih članov. Izpostavljen je bil tudi problem pomanjkanja osebnih asistentov za pomoč invalidom. Problematika je bila prenesena na Zavod za zaposlovanje, ki lahko da pobude za spremembo zakonodaje oz. pogojev razpisa. V letu 2024 na tem področju ni bilo sprememb, zato je Svet za invalide to problematiko izpostavil Zvezi delovnih invalidov Ljubljana.

- ✓ Zavod za zaposlovanje je tudi v letu 2024 vključil invalidske organizacije, v karierni sejem v Kopru v mesecu februarju, z namenom tako predstavitev invalidskih organizacij kot pomoč pri zaposlovanju invalidov in iskanju osebnih asistentov invalidov.
- ✓ Mestna občina Koper sofinancira zaposlovanje invalidov, vključenih v javna dela.
- ✓ Mestna občina Koper že tretje leto financira redno zaposleno sodelavko Slovenske filantropije. Prostovoljska pisarna deluje v Kopru in je v pomoč vsem, tudi invalidskim organizacijam pri iskanju prostovoljcev za različne oblike pomoči. Svet invalidov sodeluje s Projektnim svetom Koper – zdravo mesto, ki redno spremlja delovanje prostovoljske pisarne, se seznanja s poročili in daje spodbude – usmeritve na najbolj ranljive skupine – invalide, starejše v domovih upokojencev in bolnike v bolnišnicah.
- ✓ Poklicno rehabilitacijo, podporno zaposlitev in socialno vključenost izvaja na območju naše občine, skladno s prepisi, Zavod za rehabilitacijo in izobraževanje ŠENT PRIMA.

ARHITEKTONSKE OVIRE – DOSTOPNOST DO JAVNIH IN DRUGIH USTANOV IN POVRŠIN

- ✓ Na pobudo Sveta za invalide je Urad za gospodarske javne službe, okolje in promet 26. 3. 2024 naročil izvajalcu komunalnemu podjetju Marjetici Koper d. o. o., da na podlagi analize

posreduje podatke o številu **preozkih parkirnih mest** in njihovi lokaciji za mestno jedro - Koper, Olmo, Šalaro, Semedelo, Žusterno ter podeželje. Zatem bi MOK naročila ustrezno označitev v skladu s standardi - 2,20 m + 0,50 m.

Marjetica d. o. o. Koper je sporočila, da dve parkirišči za invalide v Oljčni ulici nista ustrezni (bočno parkiranje brez dodatne površine) in bosta izbrisani ter po potrebi nadomeščeni na drugi ustrezni lokaciji. Ostala parkirna mesta za Koper, Olmo, Šalaro, Semedelo in Žusterno so skladna s standardi. Urad za promet je izdal naročilo, da Marjetica d. o. o. označi parkirno mesto na ustrezni lokaciji v Oljčni ulici.

✓ S predstavniki Društva paraplegikov Istre in Krasa smo izvršili ogled parkirišča in dostopnosti do zdravstvenega doma. Zapisnik s predlogom za ureditev nove klančine s fotografijami je bil poslan dne 26. 2. 2024 vodji Urada za gospodarske javne službe, okolje in promet. Hkrati smo vzpostavili kontakt s predsednikom Zveze paraplegikov Slovenije in z njihovim zaposlenim arhitektom Tul Markom. Terenski ogled parkirišča pred ZD Bonifika z arhitektom Tulom je bil 16. 4. 2024. Izdelan je bil zapisnik s predlogom aktivnosti. MOK je naročila izdelavo geodetskega posnetka parkirišča pred ZD Bonifika in ga je prejela v avgustu. 30. 12. 2024 je bil izveden sestanek na katerem smo dogovorili nadaljevati aktivnosti (natančnejši opis rešitve za klančino, preverjanje za intervencijsko pot, lokacijo parkirišč za invalide,...).

Dodatna parkirna mesta za invalide je potrebno urediti: pred ZD Koper, na Vergerijevem trgu (velika frekvenca – dnevni center SIVKA), pri mestni plaži desno od električne polnilnice – zadnje mesto, da bo lažji izstop iz vozila in vstop v vozilo.

✓ Pridobili smo mnenje direktorice Obalnega doma upokoјencev glede predloga, saj je dnevni center SIVKA pod njihovem okriljem. Na podlagi pozitivnega mnenja smo podali predlog za označitev Uradu za gospodarske javne službe, okolje in promet, opravili ogled dne 15. 4. 2024 ter **določili ustrezno mesto v bližini vhoda v Svetovalni center Istre, kjer se nahaja dnevni center Sivka**. Dogovorili smo se, da se parkirno mesto označi za **uporabnike dnevnega centra SIVKE**, ker nimajo vsi obiskovalci parkirne karte in ne bi mogli parkirati. Parkiranje je omejeno časovno na 1 uro in služi za parkiranje ob prihodu in odhodu uporabnikov v dnevni center SIVKA. Urad je Marjetici d. o. o. izdal naročilo, da ustrezno označi parkirno mesto pri Svetovalnem centru in postavi tablo.

✓ Nadaljevali smo z aktivnostmi pričetimi v letu 2023. Na Ministrstvo za infrastrukturo in Ministrstvo za notranje zadeve smo poslali urgenco za nadgradnjo sistema nadzora s QR kodo. Ministrstvo za infrastrukturo nam je 12. 1. 2024 **poslalo odgovor**, v katerem zaključujejo: «Ministrstvo za infrastrukturo bo k celovitemu reševanju problematike na področju izdaje in nadzora nad izdanimi parkirnimi kartami za invalide pristopilo takoj po uveljavitvi **Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi evropske kartice ugodnosti za invalide in evropske parkirne karte za invalide**, k pripravi sistemskih rešitev pa bo v postopku priprave sprememb in dopolnitev Zakona o pravilih cestnega prometa in njegovih podzakonskih predpisov povabilo tudi vse ključne deležnike, med katere nedvomno sodijo tudi samoupravne lokalne skupnosti in njihova občinska redarstva».

✓ Z Uradom za gospodarske javne službe, promet in okolje smo ugotovili, da načrtovane aktivnosti ne moremo izvesti, ker je z občinskim odlokom prepovedano nameščati letake za brisalce vozil.

✓ Namesto načrtovane aktivnosti smo se odločili za **postavitev »iskric« ob tablah**, ki označuje parkirna mesta za invalide po dobrih praksah v drugih občinah.

✓ Nameščene so bile **štiri table** na parkirišče pri mestni tržnici pri taxi parkirnih mestih, pred Zdravstvenim domom Koper, na parkirišču pred "bivšo Sočo" Koper ter na parkirišču obmorskega parka v Žusterni (nova plaža Žusterna).

DOSTOPNOST ZA VSE GIBALNO OVIRANE OSEBE

✓ Urad za gospodarske javne službe, promet in okolje je 11. 3. 2024 sklenil pogodbo z izvajalcem Prostor d. o. o. za izdelavo projektne dokumentacije **varne poti od glavne avtobusne postaje do mestne tržnice**. Izvedena sta bila skupna terenska ogleda s predstavniki Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Koper, Svetom za invalide MOK in arhitektko, trase od kopske tržnice do glavne avtobusne postaje. Sodelovali smo tudi s specializiranim Zavodom za spodbujanje dostopnosti z mednarodno licenco DOSTOP. Projektna dokumentacija – izvedbeni načrt za izvedbo **«Izdelava sheme vodilne poti od glavne avtobusne postaje do centra mesta (tržnice) s postavitvijo taktilnega talnega sistema za slepe in slabovidne»** je bila maja 2024 usklajena in je zaključena, realizacija pa načrtovana za leto 2025.

✓ **Pošta Slovenije** smo z dopisom, z dne 5. 8. 2024 pozvali, da pristopi k projektu **varne poti in naroči izdelavo dokumentacije** ter postavi talne taktilne oznake od Pristaniške ulice do sedeža pošte oz. do njihovega prodajnega pulta. Hkrati smo predlagali tudi označitev vhodnih vrat z ustreznimi **barvnimi nalepkami - trakovi** zaradi boljše vidljivosti za slepe in slabovidne. Odziv pošte smo prejeli 5. 9. 2024 in se dogovorili za sodelovanje na tem področju. Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Koper je 12. 9. 2024 poslalo predlog za označitev vhodnih vrat pošte, slednje je posredovano kontaktni osebi na pošto 13. 9. 2024.

✓ Pri ogledu za postavitev varne poti za slepe in slabovidne osebe od Pristaniške ulice do glavne avtobusne postaje v Kopru so sodelujoči invalidi opozorili na **vrsto ovir (reklamne table na ulici, panoji, prenizko postavljeni prometni znaki, cvetlična korita, ipd.)**, kar vse ovira invalide, posebej slepe in slabovidne pri samostojni hoji po mestu. Sestavili smo zabeležko, priložili fotografije in posredovali Uradu za gospodarske javne službe, okolje in promet s predlogom, da se s tem seznaní Občinski inšpektorat in da ukrepa. Trgovci nimajo dovoljenja za postavljanje reklamnih panojev na glavno ulico (npr. Čevljarska ulica), temveč na stranske ulice, da se ne ovira mimoidočih, posebej oseb, ki se gibajo z belo palico. Inšpektorat nam je sporočil, da izdajajo opomine, kazni, opozarjajo, vendar lastniki trgovin in gostinskih lokalov postavljajo navedene ovire znova in znova ter ne upoštevajo izdanih soglasij MOK.

KLANČINE

- ✓ Marjetici d. o. o. smo podali predlog za **nakup premične klančine** za mrliško vežico na pokopališču Škocjan pri Kopru, sestali smo se tudi z direktorjem Marjetice d. o. o. Nabavljena je bila klančina in postavljen napis.

- ✓ Pri preverjanju dostopnosti v Splošni bolnišnici Izola smo neustrezne klančine identificirali, fotografirali in predlagali primerno ureditev.

ROBNIKI IN PLOČNIKI

S pristojnim uradom MOK smo opravili pogovor o možni rešitvi **v zvezi z ustrezno visokimi pločniki in robniki, ustrezno poglobljenimi na podlagi izdelane analize (od potniškega terminala do Luke Koper, ločiti kolesarsko stezo s peš potjo od potniškega terminala do Luke, prilagoditi pločnik glede višine robnika po Cankarjevi ulici)**. Potrebna je celovita študija rešitve.

NEDOSTOPNOST

- ✓ Na sestanku pri vodji Urada za gospodarske javne službe, promet in okolje Rafu Klinarju **11. 1. 2024** smo pridobili informacijo, da bo v letu 2024 izvedena zamenjava operativnega sistema dvigala zaradi dotrajanosti, zato postavitve smerokaza, ki bi usmerjal do konca ulice in potem v klanec po nabrežju do Verdijske ulice ni smiseln (dolga pot). Pričakovati je, da bo dvigalo obratovalo po popravilu z minimalnimi okvarami. V nasprotnem primeru bomo namestili usmerjevalno tablo. **Dvigalo po izvedeni sanaciji deluje brez večjih motenj**. S tem je invalidnim osebam, starejšim, mamicam z vozički in drugimi omogočen zelo enostaven in hiter dostop do Verdijske ulice in mestnega jedra.

NEDOSTOPNOST JAVNIH OBJEKOV

Za nedostopne javne objekte smo se odločili, da bomo problematiko predstavili na sestankih, po potrebi izvedli skupne ogleda z vodstvom družb ter se pogovorili o možnostih prilagoditvah v letošnjem in prihodnjem letu.

✓ **Prenova WC na železniški postaji Koper**

Prejeli smo dopis Slovenskih železnic 28. 2. 2024, v katerem so nam sporočili, da bodo k prenovi pristopili, da imajo v izdelavi DIIP in vizualizacijo prenove postajnega objekta. V projektu naj bi bila predvidena prenova sanitarij vključno z vso potrebno opremo za funkcionalno ovirane osebe. Na podlagi opozoril Sveta za invalide so decembra 2023 vpeljali **začasno fizično varovanje zaradi vandalizma**, tako, da se je stanje po uvedbi tudi v sanitarijah bistveno izboljšalo. Invalidsko kabino so opremili z EURO standardno ključavnico za invalide. Ponovni ogled smo opravili 26. 3. 2024. Slovenskim železnicam smo 6. 4. 2024 poslali ponovno dopis. Svet za invalide se želi seznaniti z DIIP-om in vizualizacijo prenove železniške postaje, predlagali smo predstavitev in pregled ali bo prenova upoštevala potrebne prilagoditve za vse vrste invalidnosti, torej tudi postavitve talnih taktilnih oznak za slepe in slabovidne, saj se le-te končujejo na avtobusni postaji in sedaj ni povezave z železniško postajo.

Izvedeni sestanki:

✓ **Zavod za mladino, turizem in kulturo Koper:** Izpostavljeni problemi: dopolnitev spletne strani zavoda z informacijami za gibalno ovirane osebe, zamenjava ključavnice WC za invalide v Taverni, predlog za umestitev popustov v cenik za invalidska društva in društva, ki izvajajo prireditve v dobrodelne/prostovoljske namene, nakup klančine za dvorano Sv. Frančiška Asiškega v Kopru, ureditev WC za invalide v Centru mladih Koper.

✓ Od navedenega je realizirana le zamenjava ključavnice z EURO ključem v Taverni, kar je zelo pomembno za invalide glede na frekventnost obiska te lokacije. Urejeno je tudi čiščenje toaletnih prostorov. Invalidi so pohvalili sedanjo urejenost in dostopnost.

✓ Z novo direktorico zavoda je bil izveden sestanek 17. 9. 2024. Izveden je bil nakup klančine za dvorano Sv. Frančiška. Pričakujemo še, da bo svet zavoda obravnaval spremembo cenika – določitev popusta za dogodke, ki jih izvajajo društva za osebe s posebnimi potrebami in za vsa invalidska društva.

✓ **Gledališče Koper:** Izveden sestanek 22. 1. 2024. Predlagali smo namestitev domofona na pročelje gledališča, da bi invalid na vozičku lahko hitro vstopil v gledališče pri stranskih vratih (posebej neprijetno ob dežju), ki so primerno urejana s klančinami. Notranjost gledališča je ustrezna, dostopna za invalide, prav tako toaletni prostori, tudi dvigalo deluje. Vodstvo gledališča predlog ni podprlo.

✓ **Univerza na Primorskem:** Izveden sestanek 5. 4. 2024 s Študentskim svetom Univerze na Primorskem – dogovorili smo se, da izvedemo analizo dostopnosti po vseh prostorih Univerze na Primorskem tako za osebe na invalidskem vozičku, kot za ostale osebe z oviranostmi v letu 2025.

✓ **Intesa Sanpaolo Bank Koper:** Posredovan je bil dokument Analiza položaja invalidov z akcijskim načrtom za uresničevanje in izboljševanje enakih možnosti invalidov za obdobje 2024 – 2027. Problematiko smo predstavili na sestanku 11. 4. 2024. Podali smo predlog za ureditev talnih taktilnih oznak od ceste do informacijskega pulta v banki, izdelavo analize dostopnosti do vseh poslovnih prostorov za stranke banke, pregled spletne strani,... Dogovorili smo se za sodelovanje s Programskim svetom Koper zdravo mesto in Svetom za invalide – ozaveščanje zaposlenih z objavami na spletni strani Koper – zdravo mesto. Banka podpira prizadevanja programa Koper zdravo mesto in akcijski načrt ukrepov Sveta za invalide MOK, v pripravi je pismo o nameri za skupno sodelovanje.

✓ **Splošna bolnišnica Izola:** Strokovnemu direktorju smo predstavili delovanje Sveta za invalide MOK in posebej ukrepe za izboljševanje dostopnosti do javnih ustanov. Preverjanje dostopnosti do bolnišnice, pregled vseh parkirišč, vhoda v bolnišnico, dostop do ambulant in toaletnih prostorov smo izvedli **9. 9. 2024**. Iz zapisnika izhaja, da je potrebno v dvigala bolnišnice namestiti govorne naprave za slepe in slabovidne kot npr. vrata se odpirajo, prvo nadstropje, vrata se zapirajo..., da bi lahko samostojno uporabljali dvigala. Prav tako je potrebno zagotoviti pomoč osebja bolnišnice na informacijskem pultu, da pomaga invalidni osebi (posebej slepim in slabovidnim) za lažji vstop v bolnišnico (vrtljiva vrata) in jo spremljati do ambulante in nazaj. V

primeru zagotovitve takšne pomoči, ni potrebno postaviti talne taktilne oznake za slepe in slabovidne osebe od parkirišč do bolnišnice in ambulant. Opozorili smo tudi na neustrezno velikost črk na raznih ekranih pri ambulantah. Potrebno je večje število parkirnih mest za invalide v bližini glavnega vhoda bolnišnice. Bolnišnica je odpravila napačno postavljena držala v toaletnih prostorih za invalide, na katere smo opozorili.

✓ **Geodetski inštitut Slovenije:** sestanek 11. 7. 2024: Koordinatorica Sveta za invalide se je sestala s predstavnikom Geodetskega inštituta Slovenije in se seznanila z novostmi za zajem podatkov na terenu – dostopnost in nedostopnost do javnih zgradb in drugih ustanov. Dogovorili se bomo za nadaljevanje zajema podatkov v korist vseh ranljivih skupin, posebej invalidov.

Popis dostopnosti po popisnem obrazcu za KS za objekte v KS

✓ Popis je dostavilo 18 krajevnih skupnosti in omogoča pregled dostopnosti in nedostopnosti do javnih in drugih objektov, urejenost parkirišč za invalide,... Od 22 krajevnih skupnosti popisa niso dostavile KS Črni kal, Hrvatini, Za gradom in Gračišče.

✓ Urad za krajevne skupnosti MOK je letos poslal vsem krajevnim skupnostim dopis – naročilo, da takoj pristopijo k označitvi parkirišč za invalide in postavitvi tabel, ki označujejo parkirno mesto za invalide tako na parkirišča, ki so v lasti MOK, kot za parkirišča v lasti KS.

✓ Krajevna skupnost Pobegi – Čežarji je aktivno pristopila k akcijskemu načrtu in izvedla naslednje ukrepe: na parkirišču ob združnem domu so na novo zarisali dve parkirni mesti za invalide ob urejanju parkirišča za novo lekarno; vzdolž objekta lekarne je izveden dostop za invalide na dvorišče pred zdravstvenim domom in s tem omogočen dostop invalidom do storitev dejavnosti zdravstvenega doma; preuredili so vhod v pošto z ustrezno klančino; trgovina Fama je vhod v trgovino uredila s klančino in tipko za pomoč pri odpiranju vrat v trgovino; novi ekološki otok za združnim domom ima vgrajeno klančino.

JAVNI PROMET

✓ Na Arrivo d. o. o. smo poslali dokument Analizo položaja invalidov z akcijskim načrtom za izboljševanje in uresničevanje enakih možnosti invalidov v Mestni občini Koper in zaprosili za sestanek. Sledila sta dva sestanka po spletu, in sicer 26. 7. in 20. 8. 2024. Arriva ni bila pripravljena prevzeti v financiranja zvočnih naprav, zato bo MOK slednjo zahtevo umestila v javni razpis za podelitev koncesije, ki bo objavljen.

V vseh 26 lokalnih avtobusih Arrive so nameščene **dvojezične nalepke:** »Zasedli ste moje mesto, prevzimate mojo invalidnost?«

JAVNE SANITARIJE

- ✓ Marjetica d. o. o. je po naročilu MOK **zamenjala ključavnice** na javnih toaletnih prostorih na mestnem kopališču, kopališču na plaži v Žusterni, na toaletnih prostorih v kontejnerjih ob obali proti Izoli in v Taverni.
- ✓ Dne 13. 1. 2024 je bilo predano 10 donatorskih **EU ključev** (donator Rokava d.o.o.) Društvu paraplegikov Istre in Krasa, Medobčinskemu društvu slepih in slabovidnih Koper, Društvu Sožitje. Ob tem je Marjetica po zaprosilu Sveta za invalide prilagodila dolžino trajanja luči, ki se odpirajo in ugašajo na senzor, saj so se luči prehitro ugašale.
- ✓ V javnih toaletnih prostorih na mestni tržnici je Marjetica d. o. o. postavila označitev toaletnih prostorov v **Braillovi pisavi**. Uredili so tudi, da se vrata na toaletnih prostorih za invalide avtomatsko zaprejo zatem, ko vstopi invalid v toaletne prostore. Pred tem je bilo to omogočeno šele, ko se je invalidna oseba približala določenemu mestu (školjki), med tem pa je druga oseba lahko vstopila v toaletne prostore.
- ✓ »Za vstop v PH Belveder pozvonite« je obvestilo na vhodnih vratih parkirne hiše Belvedere, ob tem je tudi invalidska nalepka. Pri tem bomo namestili na Kidričevo ulico smerokaz z znakom WC - invalidi. S tem bo omogočen dostop do **javnega WC v parkirni hiši Belveder** v mestnem jedru, tudi invalidom, ki niso parkirali vozila v garažni hiši (onemogočen vstop). Z dopisom bomo v letu 2025 obvestili vse bližnje lokale glede nove možnosti uporabe toaletnih prostorov, saj zasebni lokali nimajo urejenih toaletnih prostorov, dostopnih za osebe na invalidskem vozičku.

ŠPORT IN REKREACIJA

- ✓ Že v letu 2023, ko je bil izpostavljen ta problem, smo se s pristojnimi službami MOK dogovorili o prilagoditvi pogojev javnega razpisa za šport. Anomalija je odpravljena. Invalidske organizacije/ društva se lahko enakopravno prijavljajo na razpis za šport in prejmejo sredstva, s katerimi financirajo svoje športne dejavnosti tudi v objektih, ki niso v javni lasti, v lasti MOK.

Dvigalo za spust v zimski bazen je bilo nabavljeno s strani Zavoda za šport Koper in postavljeno 16. 9. 2024.

- ✓ Dvigalo za spust v morje na kopališču v Žusterni je bilo uničeno konec sezone preteklega leta. Nabave novega dvigala v letu 2024 ni bilo, ker je načrtovana temeljita prenova kopališča v Žusterni.

TURIZEM

Kopališče Žusterna

- ✓ Vodja službe za investicije na MOK je Svetu za invalide je na sestanku 23. 1. 2024 predstavil **načrt ureditve plaže za gibalno ovirane osebe** v okviru celovite prenove plaže.
- ✓ Svet za invalide se je na sestanku seznanil s **Pravilnikom o tehničnih ukrepih in zahtevah za varno obratovanje kopališč in za varstvo pred utopitvami na kopališčih**. Sprejel je sklep, da se na **turistične ponudnike** v Istri naslovi dopis z vprašanji o **urejenosti kopališč** skladno s pravilnikom. Dopis z osmimi vprašanji je bil 23. 1. 2024 poslan na Terme Krka d. o. o. Strunjan, Adria Ankarani, Grand Hotel Koper, Oleander Hotel Strunjan, Belvedere Resort hotel in Terme Čatež Žusterna. Na podlagi prejetih odgovorov smo nadalje predlagali, da se pomanjkljivosti odpravijo (nabava dvigala, nabava visokih ležalnikov, parkirna mesta...). Aktivnost se bo nadaljevala tudi v prihodnje, stanje bomo predstavili na koordinaciji vseh štirih istrskih županov še v tem letu.
- ✓ Proučili smo **standarde ZZS glede dvigal za spuščanje v bazene** in ugotovili, da le-ti eksplicitno ne določajo vrste opreme, ki bi jo morala imeti vsa kopališča – zdravilišča v katere so osebe poslane na zdraviliško zdravljenje. Zaradi ohlapnosti določil imajo tako invalidne osebe

težave z dostopom in koriščenjem bazenov, ugotavljamo tudi, da je oprema največkrat zastarela in potrebna obnove.

KULTURA

- ✓ Vzpostavljeni so kontaktirani s protokolom MOK, kabinetom župana MOK ter Zavodom za mladino, turizem in kulturo z namenom vključevanja oseb s posebnimi potrebami v kulturne dogodke, ki jih organizira MOK in tudi krajevne skupnosti. **Dosegli smo bistven premik.** Slednje smo predlagali tudi krajevnim skupnostim.
- ✓ Članica Downovega sindroma Ljubljana Andreja Lazar je nastopila na **slovesni podelitvi priznanj vinarjem in oljkarjem** v sklopu natečaja Županovo vino in županovo oljčno olje za leto **2024 v dvorani Sv. Frančiška Asiškega.**
- ✓ Članica Downovega sindroma Ljubljana Andreja Lazar je **27. 1. 2024 v dvorani Sv. Frančiška Asiškega** v Kopru nastopila na podelitvi priznanj najuspešnejšim športnikom Mestne občine Koper **5. 2. 2024** v dvorani Sv. Frančiška v Kopru.
- ✓ Na **slavnostni seji Občinskega sveta MOK 18. maja 2024** so nastopili člani folklorne skupne Društva Sožitje obalnih občin.
- ✓ Ob odprtju nove turistične točke **KRAŠKI ROB** je bil izdan letak Vikendi na Robu z dogodki v času od 14. 9. do 6. 10. 2024. V program je Zavod za mladino, turizem in kulturo vključil **Društvo Sožitje obalnih občin** – program 21. 9. 2024: Voden pohod s fotografsko delavnico (lahko telefon ali fotoaparati) z osebami s posebnimi potrebami od Črnotič do cerkve Sv. Marije Snežne. Trajanje 2-3 ure s postanki.
- ✓ V pripravo programa za prireditev **DAN ZDRAVJA 2024**, ki je bil izvedel 25. 5. 2024, so bili povabljeni tudi posamezniki ali skupine **invalidskih organizacij v kulturni del programa**, prav tako so bila povabljeni vsa invalidska društva, da se predstavijo javnosti s svojimi programi, opremo, pripomočki. Na prireditvi so sodelovali med drugimi Društvo Šent Koper, Društvo za pomoč osebami s posebnimi potrebami Drugi dom Istra, KVČB, Fakulteta za vede o zdravju, Društvo diabetikov, Združenje invalidov z ledvično odpovedjo, Obalne lekarne Koper, Društvo za osteoporozo.
- ✓ **Ob mednarodnem dnevu invalidov 3. decembra 2024 je bila slovesna obeležitev s kulturnim programom v katerem so nastopali izključno predstavniki invalidskih društev posamično ali skupinsko.**

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

- ✓ **Osnovni šoli Šmarje pri Kopru in Osnovni šoli Gračišče** smo podali pobudo 13. 9. 2024 za predstavitev Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Koper ob sodelovanju koordinatorke Sveta za invalide MOK.
- ✓ V **Osnovni šoli Šmarje** smo izvedli predstavitev četrtošolcem ob dnevu bele palice tj. **15. 10. 2024., na Osnovni šoli Dekani pa 21. 11. 2024.**
- ✓ Na sestanku z Arrivo d. o. o. smo izpostavili problematiko glede težav, ki jih imajo invalidi pri vstopu v avtobus, tako s psi vodiči, kot tudi gibalno ovirane starejše osebe ali mamice z vozički. Predlagali smo, da v **proces izobraževanja šoferjev** posebej poudarjajo pravice invalidov, da do novih težav ne bi prišlo.
- ✓ Društvo Drugi dom Istra je k obeležitvi Mednarodnega dneva **Donovega sindroma 21. 3. 2024** pozvalo šole in vrtce v MO Koper. Na sprehodu po mestnih ulicah z modrimi baloni so sodelovali otroci Vrtca Koper, Centra za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan, uporabniki CSI Ankaran, uporabniki VDC Koper. Kulturni program so izvedli učenci Centra za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan.

SKRB ZA STAREJŠE

Na podlagi aktivnosti programa Koper – zdravo mesto in Sveta za invalide je marca 2024 pričela obratovati specialistična ambulanta za paliativno oskrbo z mobilnim paliativnim teamom v Splošni bolnišnici Izola, kar je na področju zdravstvene oskrbe na domu velika pridobitev za

bolnike v Istri, za njihove svojce in najbližje. Namenjena je vsem neozdravljivo bolnim in njihovim bližnjim s ciljem čim večje kakovosti življenja v zadnjem življenjskem obdobju. Neprecenljivo je, da je bolnik in družina deležna v težkih trenutkih vseh informacij, nasvetov – strokovne podpore celotnega paliativnega tima (hidracija, prehrana, bolečine, medicinski pripomočki...). Že v pripravi na uvedbo paliativne ambulante so bila izvedena izobraževanja tako za zaposlene v Zdravstvenem domu Koper, sami bolnišnici in za zaposlene v Obalnem domu upokojencev Koper. Za ranljive skupine, **posebej invalide** tako v domači oskrbi kot v drugih institucijah je pomembno, da dobijo **kakovostno oskrbo**, da je **čim manj transportnih poti do bolnišnice, čakanja in zapletov**. Da jim pokažemo, da nam je mar, da so lahko ob svojih najdražjih. Pobuda Zdravstvenemu domu Koper in Splošni bolnišnici Izola je nastala prav iz analize težkega **primera mlajše invalidne osebe (tetraplegika), ki je hudo zbolel in potreboval paliativno oskrbo**.

✓ Sredi leta 2024 je bila v programu Koper – zdravo mesto izdana zloženka »**Skrb za zdravje in boljšo kakovost življenja v Mestni občini Koper**«. V zloženki je predstavljen tudi Svet za invalide MOK. Zapisali smo naslednji poudarek: »S povezovanjem in vključevanjem številnih društev, zavodov in organizacij s sedežem v Mestni občini in izven želimo izboljšati zdravje in blagostanje občanov, posebej ranljivih skupin, hkrati pa zmanjšati neenakosti v zdravju, okrepiti javno zdravje in zagotoviti trajnostne in visoko kvalitetne zdravstvene sisteme, ki so osredotočeni na ljudi, so univerzalni in sledijo načelom enakosti«.

OSVEŠČANJE

✓ Na spletni strani Koper – zdravo mesto v razdelku **Investicija v človeka** Svet za invalide objavlja zapisnike delovnih sestankov, članke, poročila, aktualne dogodke za ranljive skupine, vabila in druge pomembne vsebine.

✓ Pripravljeno in objavljeno je bilo gradivo **OPROSTITUTEV PLAČILA NADOMESTILA ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA ZA SOCIALNO OGROŽENE OSEBE V MOK** (vprašanja in odgovori; vzorec pritožbe in vzorec vloge za oprostitev), posredovano Centru za socialno delo Južne Primorske in raznim društvom ter vsem krajevnim skupnostim, da ga objavijo na svojih spletnih straneh in oglasnih deskah ter vsem članom Sveta za invalide MOK. Objavljeno je tudi na oglasnih deskah krajevnih skupnostih.

✓ Sestali smo se s **Študentskim svetom Univerze na Primorskem** 5. 4. 2024 in predstavili delovanje Sveta za invalide MOK, problematiko ter možnosti skupnega sodelovanja na področju invalidske problematike. Podprli smo akcijo UP FAMNIT, ki je v mesecu maju letos organiziral delavnico izdelave igrač in tipank za slepe in slabovidne.

✓ Svet za invalide je obravnaval tudi problematiko **dodelitve neprofitnih stanovanj invalidskim organizacijam**. Pridobil je koristne strokovne informacije Javnega stanovanjskega sklada MOK glede postopkov, pravic in možnosti dodelitve. Na podlagi navedenega je invalidsko društvo podalo takoj vlogo Javnemu stanovanjskemu skladu za dodelitev neprofitnega stanovanja. Pridobljene informacije bodo v pomoč vsem invalidskim organizacijam.

✓ Intesa Sanpaolo Banki Koper smo posredovali **članek o psih vodičih**, gradivo glede oprostitev plačila nadomestila za stavbno zemljišče za socialno ogrožene osebe, koristne informacije o spanju ter vabila za dogodke v okviru programa Koper-zdravo mesto in Sveta za invalide MOK. Banka posreduje naša gradiva vsem zaposlenim, kar je zelo koristno, da zaposleni prenašajo informacije v svoje okolje, v svoje družine in so seznanjeni z delovanjem Sveta za invalide MOK.

✓ Na Intesa Sanpaolo Banki Koper smo posredovali predlog, da **izobrazijo zaposlene** na informacijskem pultu pri vhodu v banko za pravilno pomoč slepim in slabovidnim. Zaposlena mora voditi slepo ali slabovidno osebo do posameznega šalterja, kjer želi opraviti storitev, pomagati in ga voditi nazaj po opravljeni storitvi. V banki je potrebno pridobiti na »bankomatu« listek s številko, ki označuje vrstni red komitentov za posamezno storitev. Slep ali slabovidna oseba tega sama ne zmore.

✓ Društvo drugi dom Istra tradicionalno obeležuje svetovni dan Downovega sindroma 21. 3. 2024 vključuje vsa društva, javne zavode, šole, vrtce z namenom ozaveščanja o gradnji družbe

enakih možnosti za vse. Lastniki lokalov in trgovin ob trasi sprehoda udeležencev z modrimi baloni, so tudi v lanskem letu svoje izložbe in na vhode v lokale okrasili z modrimi baloni in pozdravili udeležence sprehoda.

✓ Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Koper je 7. 6. 2024 organiziralo letni koncert vokalno instrumentalne skupine ob tednu slepih 2024. Povabilo je bilo posredovano vsem članicam Sveta za invalide MOK.

V letu 2024 je že drugič potekala slovesnost ob obeležitvi svetovnega dneva invalidov. V kulturnem programu so se predstavili člani invalidskih društev s skupinskimi ali solo nastopi. Sledila je podelitev listine »Občina po meri invalidov« za leto 2024, ki jo je podelila Zveza delovnih invalidov Slovenije.

Po uradnem delu so si obiskovalci prireditve lahko v atriju Gimnazije Koper ogledali razstavo izdelkov s predstavitvami posameznih društev (Društvo Downov sindrom Slovenija, Društvo Drugi dom Istra, Center Dnevni aktivnosti za starejše občane, Društvo Šent, Sklad Silva, Društvo paraplegikov Istre in Krasa, Varstveno-delovni center Koper in Zveza Sonček) in umetnika Vojka Gašperuta ter Željka Vertelja iz Društva paraplegikov Istre in Krasa občudovali pri slikanju na platno z usti.

✓ Svet za invalide sodeluje s službo za stike z javnostjo PR MOK za umestitev člankov o delovanju Sveta za invalide MOK v vsako izdajo **glasila MOK**. PR služba objavlja članke/prispevke, najave dogodkov, poročila Sveta za invalide MOK na uradni spletni strani MOK e-koper Capodistria, FB profilu in spletni strani Koper – zdravo mesto.

✓ Svet za invalide je pripravil članek o **psih vodnikih in pravicah** 28. 3. 2024, objavljen je na spletni strani Koper-zdravo mesto, posredovan članom Sveta za invalide MOK in različnim institucijam za objavo.

KOMUNIKACIJSKE OVIRE

Januarja 2024 je Svet za invalide pregledal spletne strani MOK in ugotovil, da so moteči zelo dolgi stavki. Veliko število fotografij ob člankih je prav tako moteče. Slednje je bilo preneseno na PR službo MOK in zunanjega urejevalca spletnih strani.

EKONOMSKA POLITIKA

Poleg finančnih sredstev, ki jih Mestna občina namenja za izvedbo ukrepov v akcijskem načrtu, Svet za invalide išče dodatna sredstva pri donatorjih in s pomočjo pristojnih služb tudi na razpisih na državni in evropski ravni.

✓ Potrebe po finančnih virih so bile predstavljene odgovornim na MOK – Službi za strateški razvoj, gospodarstvo in kmetijstvo v začetku leta 2024.

✓ Obravnavali smo dva razpisa za pridobitev evropskih sredstev, ki pa sta bila preobsežna z vidika potrebne dokumentacije in sodelujočih tujih partnerjih, pri tem pa so bila skromna finančna sredstva, zato nismo podali prijave (Creative europe programme – crea cul and cross-sector).

KOORDINACIJA DELA

Svet za invalide spremlja razvojne načrte MO Koper in se v okviru novih investicij usklajuje s pristojnimi službami glede ustreznosti rešitev za vse vrste invalidnost.

Svet za invalide je povabila vodjo Službe za investicije MOK, da predstavi investicije, vključene v načrt razvojnih programov proračuna MOK za leto 2024.

- ✓ Glede prenove plaže na kopališču Žusterna tesno sodelujemo z vodjo investicijske službe MOK.
- ✓ Sodelujemo tudi z Uradom za gospodarske javne službe, promet in okolje glede problematike prenove in vzdrževanja javnih občinskih cest, ulic, pločnikov, da bi bili vsi posegi skladni s standardi za invalide.

ZAKONODAJA

Svet za invalide se je seznanil s predlogom Zakona o uporabi jezika gluhoslepih (EVA: 2024 – 2611 – 0021) in 3. 5. 2024 podal podporo pripombam na predlog zakonu, ki ga je pripravilo Združenje gluhoslepih Dlan Slovenije (dopis Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti 181-14/2022).

NADZOR NAD IZVAJANJEM PROGRAMOV ZA INVALIDE

- ✓ Posebnih pobud nismo prejeli. Člani Sveta za invalide MOK dobijo pobude iz svojega okolja in jih predstavijo na Svetu za invalide MOK.

Pripravili:
Olga Franca

Andreja Poklar

franca
Poklar